

"Фермерлік аңшылық шаруашылығы", "Аңшылық шаруашылығын жүргізу" кәсіби стандарттарын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің 2025 жылғы 21 сәуірдегі № 101-Ө бұйрығы

Қазақстан Республикасының "Кәсіби біліктіліктер туралы" Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 5 шілдедегі № 479 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі ережесінің 19-тармағының 4) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған қосымшалардағы кәсіби стандарттар осы бұйрыққа сәйкес бекітілсін:

1) 1-қосымшаға сәйкес "Фермерлік аңшылық шаруашылығы";

2) 2-қосымшаға сәйкес "Аңшылық шаруашылығын жүргізу".

2. Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың көшірмесін Қазақстан Республикасының Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының заңнама және құқықтық ақпарат институты" республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Экология және табиғи ресурстар вице-министрі Н. Қ. Шәрбиевке жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Министр

Е. Нысанбаев

Қазақстан Республикасының
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрлігі
"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Экология және табиғи
ресурстар министрінің
2025 жылдың 21 сәуірдегі
№ 101-Ө бұйрығына
1-қосымша

"Фермерлік аңшылық шаруашылығы" кәсіби стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қолданылу саласы: "Фермерлік аңшылық шаруашылығы" кәсіптік стандарты Қазақстан Республикасының "Аңшылық шаруашылығы туралы" Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді. Кәсіби біліктілік және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда кадрларды даярлауға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерін сертификаттауға және ұйымдар мен кәсіпорындардағы персоналды басқару саласындағы көптеген міндеттерді шешуге арналған.

2. Осы кәсіби стандартта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

Фермерлік аңшылық шаруашылығы – аңшылық мақсатында жеке меншіктегі жануарларды қолдан өсіруге мамандандырылған аңшылық шаруашылығы.

Аңшылық шаруашылығы – жануарлар дүниесі объектілерін аңшылық алқаптарда орнықты пайдалану, жануарлар дүниесінің тіршілік ету ортасын сақтау, оларды қорғау және өсімін молайту жөніндегі шаруашылық қызметінің түрі.

Жануарлар дүниесін пайдалануға рұқсат – жеке және заңды тұлғаларға жануарлар дүниесін пайдалануға, сондай-ақ ауланған жануарлар дүниесі объектілерін, олардың бөліктері мен туындыларын, соның ішінде аңшылық және балық аулау олжаларын әкетуге және өткізуге құқық беретін белгіленген нысандағы құжат.

Жануарларды реинтродукциялау – жануарлар түрлерінің дараларын бұрынғы мекендеу орындарына әдейі көшіру.

Жануарлар түрлерінің өсімін молайту – жануарлар түрлерінің табиғи жағдайда табиғи жолмен көбеюі және оларды қолдан өсіру.

Жануарларды интродукциялау – жануарлар түрлерінің дараларының таралу аймағынан (таралу аймағынан) бұрын осы түрлер мекендемеген олар үшін жаңа жерлерге әдейі немесе кездейсоқ таралуы.

Қорықшы – бекітілген аңшылық алқаптарында және балық шаруашылығы су айдындарында және (немесе) учаскелерінде жануарлар дүниесін қорғауды жүзеге асыратын қорықшылық қызметтің арнайы уәкілетті тұлғасы.

Биотехникалық іс-шаралар – аңшылық алқаптарындағы жануарлар санының жыл сайынғы өсуін арттыруға бағытталған аң популяцияларына және олардың мекендеу орындарына биотехникалық әсерлердің кешені.

Жабайы жануарларды өсіру – аңшылық шаруашылығының субъектілері аң аулау объектісі болып табылатын жануарларды өсіру.

Репатриация – жасанды жағдайда өсірілетін жабайы жануарларды табиғатқа жіберер алдында табиғи жағдайларға бейімдеу.

Аңшылық олжасы – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мекендеу ортасынан ауланған жануар (балық ресурстары мен басқа да су жануарларынан басқа), оның бөліктері мен дериваттары.

Дериват – жануар жасаған және өнімінен жасалған, өндірілген бұйым.

Әуесқойлық (спорттық) аңшылық – спорттық, эстетикалық қажеттіліктерді қанағаттандыру мақсатында және ауланған өнімді жеке тұтыну үшін аң аулау нысаны ретіндегі жануарлар түрлерін аулау.

Ұлттық аңшылық – аушы жыртқыш құстарды және аңшы иттердің ұлттық тұқымымен әуесқойлық (спорттық) нысаны ретіндегі жануар түрлерін аулау.

Жануарлардың санын есепке алу – жануарлардың санын, сондай-ақ олардың жыныстық және жастық құрамын анықтау.

Жануарлардың оңтайлы тығыздығы – жер өнімділігі барынша толық пайдаланылатын жануарлар саны, жануарлар қысқы азықтық қорын бұзбайды, орман және ауыл шаруашылықтарына айтарлықтай зиян келтірмейді.

2- тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

1. Кәсіптік стандарттың атауы: Фермерлік аңшылық шаруашылығы

2. Кәсіби стандарттың талаптарының коды:

3. ЭҚЖЖ сәйкес секцияның, бөлімнің, топтың, сыныптың және кіші сыныптың атауы:

А. Ауыл, орман және балық шаруашылықтары;

01. Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық шаруашылығы және осы салаларға қызмет көрсету;

01.4. Мал шаруашылығы;

01.49. Жануарлардың өзге де түрлерін өсіру;

01.49.0. Жануарлардың басқа түрлерін өсіру.

01.7. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларға қызмет көрсету;

01.70. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларға қызмет көрсету;

01.70.0. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларға қызмет көрсету.

6. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Фермерлік аңшылық шаруашылығының инфрақұрылымын жайластыру және күтіп-ұстау, аңшылық жануарлар басының тиімді өсімін молайту және оңтайлы санын ұстап-тұру, аушы жыртқыш құстардың өсімін молайту үшін жағдайлар жасау, туристік қызметтер көрсету және спорттық және ұлттық аңшылықты ұйымдастыру.

7. Кәсіптер карточкаларының тізбесі:

1) Жануарларды күтуші жұмыскер - СБШ 2- деңгейі;

2) Аң өсіруші - СБШ 4- деңгейі;

3- тарау. Кәсіптердің карточкалары

8. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "ЖАНУАРЛАРДЫ КҮТУШІ ЖҰМЫСКЕР"	
Топтар коды:	6129-0
Сабактардың код атаулары :	6129-0-011

Кәсіп атауы	Жануарларды күту жөніндегі жұмысшы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2	
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	-	
БТБА, КС бойынша біліктілік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі		
Кәсіптік білім деңгейі	Негізгі орта білім	
Жұмыс тәжірибесіне талаптар:	-	
Ресми және бейресми біліммен байланысты:	-	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	6129-0-010 Жануарларды алып жүретін жолсерік	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жануарларға, оның ішінде жануарлардың кез келген күрделі және аса қауіпті топтарына күтім жасау	
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы:	Міндетті еңбек қызметтері:	1. Ұсталатын жануарларды азықтандыру. 2. Жануарларды ұстау және оларды ұстау орындарын жинау. 3. Жануарларды өсіру.
	Қосымша еңбек қызметтері:	1. Жануарларды тасымалдау.
	1- дағды: Азықтарды дайындау және тарату	Іскерліктер: 1. Рецепт бойынша жануарлардың әр түрлі топтары мен жасына арналған жемді дайындау. 2. Азық нормаларын анықтау. 3. Азықтың балғындығын анықтау. 4. Әртүрлі топтағы ересек және жас жануарларды жасанды жолмен азықтандыру. 5. Азық тарату. 6. Азық және азықтық қоспаларды сақтау.
		Білімдер: 1. Жануарлардың әр түрлі топтары мен жасына арналған негізгі тағамдық рецепттер. 2. Жануарлардың әртүрлі топтары мен жасына арналған азық нормалары. 3. Жануарлар түрлеріндегі белоктарға, дәрумендерге және минерал заттарға қажеттілік.

1-еңбек қызметі: Ұсталатын жануарларды азықтандыру	Дағдыны тану мүмкіндігі: 2- дағды: Суару Дағдыны тану мүмкіндігі:	4. Жануарларды күтіп-бағу, азықтандыру және оларға күтім жасау кезіндегі зоогигиеналық және ветеринариялық ережелер. 5. Ересек және жас жануарларды қолдан азықтандыру тәсілдері. 6. Азықты тарату тәсілдері. 7. Жемшөп пен жемшөп қоспаларын сақтау технологиялары. Ұсынылмайды Іскерліктер: 1. Әр түрлі топтағы жануарларды суару. 2. Дәрілік препараттармен дәнекерлеу. 3. Әртүрлі топтағы ересек және жас жануарларды жасанды түрде суару. Білімдер: 1. Жануарлардың әртүрлі топтарын суару ерекшеліктері. 2. Жануарларға дәрілік препараттармен дәнекерлеу техникасын. 3. Әр түрлі жануарларды қолдан суару тәсілдері. Ұсынылмайды
1-дағды: Жануарларды ұстау		Іскерліктер: 1. Температураны, ылғалдылықты және жарықтандыруды сақтау. 2. Жануарларды тіршілік етудің қосымша қажетті жағдайларымен (баспаналармен, суаратын шұңқырлармен, шомылатын, қасынатын орындармен) қамтамасыз ету. 3. Бірге ұстауда топтар/жұптар құру. 4. Жануарлардың жағдайы мен мінез-құлқын бақылау. 5. Санитарлық режимді сақтау. 6. Қолмен/механикаландырылған қырқуды жүргізу. 7. Зооветеринарлық іс-шараларға қатысу. Білімдер: 1. Жануарлардың әртүрлі түрлері мен жастары үшін оңтайлы температуралық жағдайлар, ылғалдылық және жарықтандыру. 2. Түрлі түрдегі және жастағы жануарларды ұстау орындарын жабдықтауға қойылатын талаптар. 3. Бірге ұстауда топтарды/жұптарды қалыптастыру қағидалары. 4. Жануарлардың мінез-құлқы мен физиологиясының негіздері. 5. Жануарларды асырау, азықтандыру және оларға күтім жасау кезіндегі

2-еңбек қызметі: Жануарларды ұстау және оларды ұстау орындарын жинау		зоогигиеналық және ветеринариялық ережелер. 6. Қолмен/механикаландырылған қырқуды жүргізу технологиясы. 7. Жануарлар ауруының белгілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Тазалау жұмыстарын жүргізу	Іскерліктер: 1. Жануарларды ұстайтын орындарды құрғақ және дымқыл тазалауды жүргізу. 2. Жабдықтарды, оның ішінде суаратын, жемдейтін, шомылатын, қышылатын орындарды, баспаналар. 3. Қалдық өнімдерді алып тастаңыз. 4. Жануарларды ұстау орындарына дезинфекция, дезинсекция, дератизация жүргізу. 5. Қоқысты және/немесе топырақты ауыстырыңыз. Білімдер: 1. Жабдықты құрғақ және дымқыл тазалау және тазалау тәртібі. 2. Дезинфекция, дезинсекция және дератизация жүргізу қағидалары. Дезинфекциялау қондырғыларын, бүріккіштерді баптау. 3. Жануарларды күтіп-бағу, азықтандыру және оларға күтім жасау кезіндегі зоогигиеналық және ветеринариялық ережелер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
3- еңбек қызметі: Жануарларды өсіру	1-дағды: Асыл тұқымды жұптарды/топтарды қалыптастыру	Іскерліктер: 1. Өндірушілерді таңдау және асыл тұқымды жұптарды/топтарды таңдау. 2. Табиғи жолмен көбею жағдайларын қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Жануарлардың жұптарын/топтарын іріктеу және іріктеу ережелері. 2. Көбею кезеңіндегі жануарлардың мінез-құлық және физиологиялық ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2- дағды:	Іскерліктер: 1. Жас жануарларды өсіру кезінде қажетті күтімді қамтамасыз ету. 2. Төлдерді өсіру кезінде зоогигиеналық және санитариялық-ветеринарлық талаптарды сақтау. Білімдер:

	Төлдерді өсіру	1. Ұсталатын жануарлардың төлдерін өсіру технологиясы. 2. Жануарларды күтіп-бағу, азықтандыру және оларға күтім жасау кезіндегі зоогигиеналық және ветеринариялық ережелер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
1- қосымша еңбек қызметі: Жануарларды тасымалдау	1-дағды: Тасымалдауды қамтамасыз ету	Іскерліктер: 1. Жануарларды тасымалдауға дайындау. 2. Жануарларды аулау. 3. Жануарларды бекіту. 4. Тасымалдау процесінде қажетті күтімді қамтамасыз ету. 5. Тасымалдаудан кейін жануарлардың бейімделуін қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Тасымалданатын жануарлардың мінез-құлқы мен физиологиясының ерекшеліктері. 2. Жануарларды аулау және бекіту тәсілдері. 3. Жануарларды тасымалдау кезіндегі талаптар.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Орындаушылық. Жауапкершілік. Байқағыштық. Жануарларға деген сүйіспеншілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланыс	4	Аң өсіруші
9. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "АҢ ӨСІРУШІ"		
Топтар коды:	6129-0	
Сабактардың код атаулары :	6129-0-002	
Мамандық атауы	Аң өсіруші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша кіші біліктілік деңгейі:		

БТБА, КС бойынша біліктілік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі			
Кәсіптік білім беру деңгейі Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік білім беру	Мамандығы: Аңшылық және аң шаруашылығы	Біліктілік: Аң өсіруші Техник-аңшылықта нушы
Ресми және бейресми білім берумен байланысты:			
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	6129-0-003 - Зоологиялық базалардың аң өсірушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аң терісі фермасында жұмысты ұйымдастыру, шаруашылықтағы мал басын көбейту.		
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы	Міндетті еңбек қызметтері:	1. Терісі бағалы аңдарды өсіруді ұйымдастыру. 2. Тұяқты жануарларды өсіруді ұйымдастыру. 3. Жануарларды азықтандыруды ұйымдастыру.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жануарларды сою процесін ұйымдастыру және басқару.	
1-еңбек қызметі 1: Терісі бағалы аңдарды өсіруді ұйымдастыру	1-дағды: Терісі бағалы аңдарды өсіру	Іскерліктер: 1. Асыл тұқымды мал табындарын іріктеу және қалыптастыру. 2. Терісі бағалы аңдарды өсіру кезінде заманауи технологияларды қолдану.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Терісі бағалы аңдардың анатомиясы мен физиологиясының негіздері. 2. Өсірілетін түрлердің биология негіздері. 3. Терісі бағалы аңдармен асылдандыру жұмыстарының негіздері.	
	2-дағды: Терісі бағалы аңдарды ұстау	Ұсынылмайды Іскерліктер: 1. Терісі бағалы жануарларға күтім жасау. 2. Ветеринариялық профилактиканы жүргізу.	
		Білімдер: 1. Зоотехния негіздері. 2. Ветеринария негіздері.	

Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
2-еңбек қызметі: Тұяқты жануарларды өсіруді ұйымдастыру	1-дағды: Тұяқты жануарларды өсіру	Іскерліктер: 1. Тұяқты жануарлардың асыл тұқымды табынын қалыптастыру. 2. Жабайы тұяқты жануарларды өсіруде заманауи технологияларды қолдану. Білімдер: 1. Өсірілетін түрлер биологиясының негіздері. 2. Жабайы тұяқты жануарлармен асылдандыру жұмыстарының негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Тұяқты жануарларды ұстау	Іскерліктер: 1. Тұяқты жануарларға күтім жасау. 2. Тұяқты жануарлар тасымалдауға дайындау. 3. Ветеринариялық профилактиканы жүргізу. 4. Температуралық режимді, ылғалдылықты және жарықтандыруды технологияға сәйкес ұстау. 5. Тіршіліктің қосымша қажетті жағдайларымен (баспаналармен, суға шомылатын орындармен) қамтамасыз ету. 6. Бірге бағылған топтар/жұптар құру. 7. Тұяқты жануарлардың жағдайы мен мінез-құлқын бақылау. 8. Санитарлық режимді сақтау. 9. Зооветеринарлық іс-шараларға қатысу. 10. Әлсіз тұяқты жануарларды анықтау және оларға ерекше күтім жасау, агрессивті құстарды оқшаулау. Білімдер: 1. Зоотехния негіздері. 2. Ветеринария негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
3-еңбек функциясы:	1-дағды: Диетаны құрастыру	Іскерліктер: 1. Жануарлардың әртүрлі түрлерін азықтандыру рационын құрастыру. 2. Жыл мезгіліне және жануарлардың физиологиялық жағдайына байланысты жануарларды азықтандыру кезінде витаминдер мен биологиялық қоспаларды қолдану. Білімдер: 1. Азықтың тағамдық құндылығы және химиялық құрамы.

Жануарларды азықтандыруды ұйымдастыру		2. Жануарлардың қоректік заттар мен энергияға қажеттілігі. 3. Аңшылық жануарлардың биологиясының, экологиясының және мінез-құлқының негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Жемшөптерді дайындау	Іскерліктер: 1. Азықтың тағамдық құндылығын анықтау. 2. Азықтарды дайындау. Білімдер: 1. Азықтың негізгі түрлерін дайындау технологиялары. 2. Азықтарды сақтау технологиясы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
1-қосымша еңбек қызметі: Жануарларды сою процесін ұйымдастыру және басқару	1-дағды: Союды жүргізу	Іскерліктер: 1. Жануарларды союды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Асыл тұқымды малдың тауарлық құнын анықтау. 3. Жануарлардың терілерін жинауды және өлекселерін бөлшектеуді ұйымдастыру. Білімдер: 1. Асыл тұқымды малдың тауарлық құндылығының белгілері. 2. Жануарларды сою, терісін алу және союдың заманауи технологиялары.
	2-дағды: Алынған өнімді сақтау	Іскерліктер: 1. Жабайы жануарлардың ұшалары мен терілерін алғашқы өңдеу және консервациялау әдістерінің заманауи технологияларын қолдану. 2. Ауланған аңшылық жануарлардың ұшаларын аурулардың, ішкі және сыртқы паразиттердің болуына көзбен шолып бағалау. 3. Аңшылық жануарлардың еті мен терісін сақтауды қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Теріні бастапқы өңдеу және ет өнімдерін сақтау әдістері. 2. Тауартану негіздері. 3. Терісі бағалы аңдар терілерінің және тұяқты жануарлар етінің негізгі тауарлық қасиеттері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	Жауапкершілік.	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Дербестік. Көпшілдік. Тәртіптілік. Талаптылық.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланыс	5	Зоотехник

4- тарау. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті, Қозықанқызы Жұлдыз, Жануарлар дүниесі және аңшылық шаруашылығы басқармасының сарапшысы, zh.kozykankyzy@ecogeo.gov.kz, +77018702477

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): Компаниялар тобының консорциумы "Nomad", Бербер Александр Петрович, 87772130955, berber05@mail.ru

12. Кәсіптік біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес: -

13. Кәсіптік біліктіліктер жөніндегі ұлттық орган: -

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы.:

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2024 қ.

16. Шамамен қайта қарау күні: желтоқсан, 2027 қ.

Қазақстан Республикасы
Экология және табиғи
ресурстар министрінің
2025 жылдың 21 сәуіріндегі
№ 101-Ө бұйрығына
2-қосымша

"Аңшылық шаруашылығын жүргізу" кәсіби стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Қолдану саласы: "Аңшылық шаруашылығын жүргізу" кәсіптік стандарты Қазақстан Республикасының "Аңшылық шаруашылығы туралы" заңының 5-бабының 5 -тармағына сәйкес әзірленді. Кәсіби біліктілік және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда кадрларды даярлауға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерін сертификаттауға және ұйымдар мен кәсіпорындардағы қызметкерлерді басқару саласындағы көптеген міндеттерді шешуге арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

Аңшылық алқабы – аңшылық объектісі ретіндегі жануарлар түрлерінің мекен ету ортасы болып табылатын және онда аңшылық жүргізілетін немесе жүргізілуі мүмкін аумақтар мен су айдындары;

Аңшылық шаруашылығы – аңшылық алқаптарындағы жануарлар дүниесінің нысандарын тұрақты пайдалану, жануарлар әлемінің мекен ету ортасын сақтау, оларды қорғау және өсімін молайту бойынша шаруашылық қызметінің түрі;

Шаруашылық ішілік аңшылық жүргізу – аңшылық алқаптарын түгендеуді (инвентаризациялау), сапалық бағалауды, табиғи және экономикалық жағдайын зерттеуді, жануарларды есепке алуды, биотехникалық және пайдалану шараларын жобалауды қамтитын және оның негізінде аңшылық шаруашылығын жүргізу жоспары әзірленетін шаралар кешені;

Шаруашылықаралық аңшылық жүргізу – аңшылық шаруашылығының шекаралары мен санаттарын анықтау, оның ауданын есептеу, жануарлар әлемінің және оның мекен ету ортасының жағдайын анықтау, жануарларды есепке алу әдістерін, бақылау бағыттарын және жобаланатын аңшылық шаруашылығына арналған жануарларды есепке алу алаңдарын анықтау;

Аншлаг – аңшылық шаруашылықтарының, өсімін молайту учаскелерінің және тынығу аймақтарының атауын және шекараларын, сондай-ақ аңшылыққа тыйым салынатын мерзімдер мен орындарды көрсететін тақтайша;

Жануарлар әлемін пайдалануға рұқсат – жеке және заңды тұлғаларға жануарлар әлемін пайдалануға, сондай-ақ ауланған жануарлар әлемінің объектілерін, олардың бөліктерін және дериваттарын, соның ішінде аңшылық және балық аулау алып кетуге және сатуға құқық беретін белгіленген үлгідегі құжат;

Жануарларды қайта жерсіндіру – жануарлар түрлерінің жекелеген бастарын бұрынғы мекен ету орталарына қонысын әдейі қайта аудару;

Жануарлар түрлерін көбейту – жануарлар түрлерінің табиғи жағдайдағы табиғи көбеюі және оларды жасанды түрде өсіру;

Жануарларды жерсіндіру – жануарлар түрлерінің жекелеген бастарын ареалдардан (таралған аумағынан) тыс бұрын олар мекендемеген жаңа орындарға әдейі немесе кездейсоқ тарату;

Жануарлар дүниесін қорғау – жануарлар дүниесін, оның мекен ету ортасын және биологиялық алуантүрлілікті сақтауға, жануарлар дүниесінің объектілерін тұрақты пайдалануға және көбейтуге, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану саласындағы құқықбұзушылықтардың алдын алу және олармен күресуге бағытталған қызмет;

Биотехникалық шаралар – аңшылық алқаптарындағы жануарлар популяцияларына және олардың мекен ету ортасына аңшылық алқаптарындағы жануарлардың жылдық өсімін арттыруға бағытталған биотехникалық әсер ету шараларының кешені;

Аңшылық жануарларын өсіру – аңшылық шаруашылығы субъектілерінің аңшылық объектісі болып табылатын жануарларды өсіруі;

Репатриация – жасанды жағдайда өсірілетін жабайы жануарларды табиғи ортаға жіберу алдында бейімдеу;

Аңшылық олжасы – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мекен ету ортасынан алынған жануар (балық ресурстары мен басқа су жануарларынан басқа), оның бөліктері және дериваттары;

Әуесқой (спорттық) аңшылық – спорттық, эстетикалық қажеттіліктерді қанағаттандыру және ауланған өнімді жеке тұтыну үшін аңшылық нысаны ретіндегі жануарлар түрлерін аулау;

Сапалық бағалау – аңшылық алқаптарының түрлерін бөліп көрсету және олардың өнімділігін анықтау;

Жабайы жануарлардың санын есепке алу – жабайы жануарлардың санын және олардың аңшылық алқаптарындағы орналасуын, сондай-ақ негізгі аң мен құс түрлерінің популяцияларының жыныстық және жас құрамын анықтау;

Жануарлардың оңтайлы тығыздығы – алқаптың өнімділігі ең толық пайдаланылатын, жануарлар өздерінің қысқы жемшөп базасын бұзбайтын және орман және ауыл шаруашылығына айтарлықтай зиян келтірмейтін жануарлар саны.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

3) БА – біліктілік анықтамалығы;

4) БТБА – жұмыстың және жұмысшы мамандардың біріңғай тарифті-біліктілік анықтамалығы.

5) ТжКБ – техникалық және кәсіби білім беру.

2-тарау. Кәсіби стандарттың паспорты

1. Кәсіби стандарттың атауы: Аңшылық шаруашылығын жүргізу

2. Кәсіби стандарттың коды:

3. ЭҚЖЖ сәйкес секциялар, бөлімдер, топтар, кластар және шағын кластар атауы:

А. Ауыл, орман және балық шаруашылығы.

01. Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық шаруашылығы және осы салаларда қызмет көрсету.

01.7. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларда қызмет көрсету.

01.70. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларда қызмет көрсету.

01.70.0. Аңшылық және аулау, соның ішінде осы салаларда қызмет көрсету.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Аңшылық шаруашылығы фермерлерінің инфрақұрылымын жайластыру және күтіп-ұстау, аңшылық жануарлардың өсімін тиімді молайту және оңтайлы санын қамтамасыз ету, аңшы

жыртқыш аң-құстардың өсімін молайту, туристік қызмет көрсету, спорттық және ұлттық аңшылықты ұйымдастыру үшін жағдайлар жасау.

8. Мамандықтар карточкаларының тізбесі:

- 1) Таксидермист –СБШ 2- деңгейі;
- 2) Кәсіпшілік аңшы –СБШ 3- деңгейі;
- 3)Таксидермист –СБШ 3- деңгейі;
- 4) Қорықшы –СБШ 4- деңгейі;
- 5) Биолог аңшылық танушы –СБШ 6-деңгейі;
- 6) Орнитолог - СБШ 6-деңгейі;
- 7) Бас аңшылық танушы –СБШ 8- деңгейі.

3-тарау. Мамандық карточкалары

9. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "ТАКСИДЕРМИСТ"	
Т о п коды:	7319-3
Сабақт ардың к о д атаула ры	7319-3-047
Маман дық атауы	Таксидермист
СБШ бойын ш а білік деңгей і	2
СБШ бойын ш а кіші білік деңгей і	-
БТБА, К С бойын ш а білік және баска д а үлгілік білікті лік	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 8 қыркүйектегі № 357 Жұмыстар мен жұмысшы мамандықтарының бірыңғай

сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	тарифтік-біліктілік анықтамалығын (56-шығарылым) бекіту туралы бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 қыркүйекте № 21195 тіркелді.	
Кәсіптік білім деңгейі	Негізгі орта білім	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	-	
Ресми және бейресми білім берумен байланысы	-	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары	-	
Қызметтің негізгі мақсаты	Трофейді (олжаларды) алғашқы өңдеу және дайындау	
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы	Міндетті еңбек қызметтері	1. Терілерді сыпыру, оларды бастапқы өңдеу және сақтау. 2. Ауланған жануарлардың терілерін, бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын және басқа да дериваттарын өңдеу.
	Қосымша еңбек қызметтері	1. Ауланған жануарлардан тұлыптар әзірлеу.
1-еңбек қызметі: Теріні тазарту, оны алғашқы өңдеу және сақтау бойынша жұмыстарды қамтамасыз ету	1-дағды Теріні сыпыру	Іскерліктер: 1- дәреже 1. Ауланған жануарды өлшеуді жүргізу. 2. Таксидермиялық студияларға сәйкес ауланған аңшылық аңдар мен құстардың терісін талаптарға сәйкес тазалау. 3. Біліктілігі анағұрлым жоғары таксодермистің басшылығымен балықтың, құстың, сүтқоректілердің қарапайым тұлыбын жасау, терілерді сыпыру, перепарация жасау және консервілеу.
		Білімдер: 1- дәреже 1. Жануарлар мен құстар анатомиясының негіздері. 2. Олжаларға арналған терілерді сыпырудың техникасы мен тәсілдері. 3. Терісі сыпырылатын объектілердің сыртқы түрлері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
		Іскерліктер: 2- дәреже

	2-дағды Терілерді бастапқы өңдеу және сақтау	1. Алынған терілерді алғашқы өңдеуден өткізу (бұлшықет тіндерінің кесілген тіліктерін алып тастау, майсыздандыру). 2. Терілерді уақытша сақтауды жүргізу (тұшқылтым құрғақ әдіспен немесе консерванттарды қолдану арқылы). 3. Ауланған олжалардың бас сүйектерін алғашқы өңдеуден өткізу. 4. Балықтың, құстың, сүт коректілердің қарапайым тұлыбын жасау. 5. Теріні майдан, қаннан, ластан тазарту, күшала жағу. 6. Жасанды дене жасау. 7. Аяқтарына арналған сымдарды жасау және оны денеге бекіту. 8. Экспонатты уақытша тұғырға орнату, пішіндеу, бір қалыпта қою және қауырсыны түзету. 9. Экспонатты соңғы өңдеу, оны тұрақты тұғырға не бұтаққа отырғызу, жасанды көздерді қою, тұғырға затбелгі мен конвертті жапсыру, бұтаны мүкпен жабу және аяқтарын лактау.
		Білімдер: 2- дәреже 1. Терілер мен бас сүйектерді алғашқы өңдеу және оларды сақтау ережелері. 2. Терілер мен дериваттарды сақтау тәсілдері. 3.Терілерді өңдеу техникасы. 4.Қарапайым тұлыпты толтыру техникасы және оларды соңғы өңдеу тәсілдері. 5. Теріні сыпыр және өңдеу тәсілдері.
	Ұсынылмайды	
2-еңбек қызметі: Ауланған жануарлардың терісін, бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын және басқа да дериваттарын өңдеу	1-дағды Терілерді өңдеу	Іскерліктер: 3- дәреже 1. Технологиялық процесстерге сәйкес жануарлар мен құстардың терісін өңдеуді жүзеге асыру. 2. Алынған өнімді сақтау. 3. Балықтың, құстың, сүткоректілердің күрделілігі орташа тұлыбын жасау. 4.Терілерді өңдеу, толық пішіндеу, бір қалыпқа қою қабыршағын, жүні мен қауырсынын түзету. 5. Тұлыпты түпкілікті өңдеу.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
		Білімдер: 3- дәреже 1.Андар мен құстардың терісін өңдеу және өңдеу технологияларын. 2. Терілерді кептіру және олжаларды сақтау әдісі . 3. Күрделілігі орташа тұлыпты толтыру және теріні сыпыру және өңдеу техникасы.

		4. Тұлыптың қабыршағын, жүні мен қауырсынын салу жолдары. 5. Өңделетін объектінің анатомиясы мен биологиясы.
	2-дағды Ауланған жануарлардың бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын және басқа да дериваттарын өңдеу	Іскерліктер: 4- дәреже 1. Ауланған жануарлардың бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын, тырнақтарын басқа да дериваттарын өңдеу. 2. Бас сүйектерді ағарту және дериваттарды сақтау. 3. Балықтың, құстың, сүтқоректілердің, бауырымен жорғалаушылар мен қосмекенділердің күрделі тұлыбын жасау. 4. Жануарлар экспонаттарын табиғи тұрыс калпында және көркем өңдеумен: шүйілу, қорғану, тамақ табу кезінде және өзге де қалыпта, сондай-ақ құстардың канаттары жайылағ қалыпта жасау.
		Білімдер: 4- дәреже 1. Ауланған жануарлардың бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын, тырнақтарын және басқа дериваттарын өңдеу технологиялары. 2. Бас сүйектерді ағарту және олжаларды сақтаутәсілдері. 3. Күрделі тұлыпты толтыру техникасы. 4. Теріні сыпыру және өңдеу тәсілдері. 5. Жануарлардың атауы мен сыртқы түрлері, олардың табиғи жағдайда өздерін ұстауы.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Жеке жауапкершілік, өз бетінше шешім қабылдай білу, шығармашылықпен айналысу.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ басқа мамандықтармен байланыс		
10. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "КӘСІПШІЛІК АҢШЫ"		
Топ коды:	6230-0	
Сабақтардың код атаулары	6230-0-002	
Мамандық атауы	Кәсіпшілік аңшы	
СБШ бойынша білік деңгейі	3	

СБШ бойынша кіші білік деңгейі	-		
БТБА, КС бойынша білік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 8 қыркүйектегі № 357 Жұмыстар мен жұмысшы мамандықтарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2012 жылғы 23 қарашада № 8098 тіркелді.		
Кәсіптік білім деңгейі	Техника лық және кәсіптік білім беру	Мамандығы: Аңшылық тану және аңшаруашылығы	Білікті лігі: Техник - аңшыл ықтану шы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Бейресми информалды біліммен байланыс	-		
Мамандықтың басқа да ықтимал атаулары:	6230-0-003 Аңшы-траппер (қақпаншы)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпшілік аңшылық өндірісі		
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы:	Міндетті еңбек қызметтері:	1. Кәсіпшілікке дайындықты ұйымдастыру. 2. Кәсіпшілік аң аулауды жүргізуді ұйымдастыру.	
	Қосымша еңбек қызметтері	1. Аңшылық иттерді күтіп-ұстауды, үйретуді және аңға салуды ұйымдастыру	
1-еңбек қызметіБалық аулауға дайындық ты ұйымдастыру	1-дағды Аңшылық учаскесін жабдықтау жөніндегі жұмыстарды орындау	Іскерліктер: 4- дәреже 1. Аң аулау өндірісі үшін оңтайлы учаскені тандау. 2. Аңшылық учаскесінің инфрақұрылымын дұрыс жолға қою. 3. Аңшылық инфрақұрылым объектілерін салу және жөндеу үшін ағаш ұстасы мен ағаш ұстасының құралдарын пайдалану. 4. Картаны, компасты, спутниктік навигация құралдары нпайдалана отырып, жергілікті жерде бағдарлану.	
		Білімдер: 4- дәреже	

		1. Аңшылық кәсіпшілігінің керек-жарақтарының түрлері мен құрылғылары, өзге де керек-жарақтарды білу. 2. Ағаш және ағаш ұстасы құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелерін. 3. Аңшылық алқаптардың өнімділігін анықтау. 4. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және сақтау саласындағы заңнаманы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	2-дағды Жабдықтарды кәсіпшілікке дайындау	Іскерліктер: 5- дәреже 1. Аңшылық қару-жарақ пен аңшылық құралдарын пайдалану. 2. Аңшылық құралдарын жөндеу және кәсіпшілікке дайындау. 3. Кәсіпшілікке қажетті құрал-жабдықтарды дайындау.
		Білімдер: 5- дәреже 1. Аңшылық кәсіпшілігінің керек-жарақтарының түрлері мен құрылғыларын, өзге де керек-жарақтары. 2. Ағаш және ағаш ұстасы құралдарымен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. 3. Аңшылық алқаптардың өнімділігін анықтау. 4. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және сақтау саласындағы заңнама.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
2-еңбек қызметі Кәсіптік аң аулауды ұйымдастыру	1-дағды Жануарларды аулау	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарларды бақылау, олардың іздерінің белсенділігін талдау. 2. Аңшылық жануарлардың жекелеген бастарының жыныстық-жастық белгілерін анықтау. 3. Картаны, компасты, спутниктік навигация құралдарын пайдалана отырып, жергілікті жерде бағдарлану. 4. Балық аулаудың тиімділігін арттыру үшін аң аулаудың әртүрлі әдістерін қолдану. 5. Аңшылық жануарларды тарту құралдарын (жануарлар шығаратын дыбыстарға еліктейтін, жемдер, азық-түлік, иіс және көрнекі жемдер, тұлыптар, жарма) пайдалану. 6. Қару-жарақпен жұмыс істеу және аңшылық шаруашылығы аумағында негізгі кәсіптік жануарларды аулау техникасына иелік ету. 7. Жабайы жануарларды атып алу және ұстап алу. 8. Кәсіпшілік өнімдерін алғаш рет өңдеу, консервілеу және бекітілген стандарттарға және техникалық жағдайларға сәйкес тапсыру. 8. Аңшылықтың жолдары мен соқпақтарын салу және базаларын жабдықтау. 9. Аңшылықтың жергілікті ережелерімен көзделген зиянды жануарларды құрту.

		10. Қаруды, оқ-дәрілерді, қақпандарды және аулайтын басқа да қаруларды, мүліктерді, жабдықтарды тексеру. 11. Өздігінен аулайтын қаруларды орнату. 12. Жабайы жануарлардың санын есептеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Кәсіпшілік аңшылықтың түрлерін. 2. Аңшылықтың әртүрлі түрлерін жүзеге асыру әдістері және аңшылық жануарларды аулау әдістері. 3. Табиғи ортадағы аңшылық жануарлардың биологиялық, экологиялық және мінез-құлық ерекшеліктері. 4. Аңшылық қаруды, қақпандарды және басқа да аң аулау құралдарын қауіпсіз пайдалану ережелері. 5. Аң аулау құқығына рұқсат құжаттарын ресімдеуге қойылатын талаптарды. 6. Жануарларға дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету және алғашқы медициналық көмек көрсету тәсілдері. 7. Аңшылық қарудың, оптикалық көздеуіштердің, өзге де құралдар мен оқ-дәрілердің құрылғысы мен пайдалану мақсаты. 8. Жабайы жануарлардың биологиясы мен экологиясының негіздері. 9. Кәсіпшілік учаскесінің шекарасы. 10. Аң аулаудың мерзімдері мен ережелері. 11. Кәсіпшілік өнімдерін алғаш рет өңдеу мен консервілеу тәсілдері. 12. Зиянды жануарлармен күресу тәсілдерін. 13. Өндірістік санитария ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Өндірілген өнімді бастапқы өңдеуді жүргізу	Іскерліктер: 1. Жабайы жануарлардың ұшалары мен терілерін алғашқы өңдеу мен сақтаудың заманауи технологиялары мен әдістерін қолдану; 2. Ауланған аңшылық жануарлардың ұшаларында аурулардың, ішкі және сыртқы паразиттердің болуына бағалау; 3. Аңшылық жануарлардың еті мен терісін сақтауды қамтамасыз ету (оның ішінде далада); 4. Жұмыстарды орындаудың қауіпсіз әдістері мен тәсілдерін пайдалану. 5. Аулау құралдарын дайындау және жөндеу. 6. Жабайы жануарларды қорғау және қайтадан өсімін молайту бойынша іс-шаралар өткізу. 7. Азық-түлік, өнім, жанар-жағар май және басқа материалдар қорын қыстауға қамдау орнына немесе кәсіпшілік учаскесінде орналасқан басқа пунктке жеткізуге қатысу. 8. Кәсіпшілік базаларын қайта іске қосу.

		9. Байланыс көлік құралдары мен басқа техникалық құралдарды дайындау және тексеру.
		Білімдер: 1. Жабайы жануарлардың биологиясы мен экологиясының негіздері. 2. Аңшылық кәсіпшілігі өніміне арналған стандарттар мен техникалық жағдайлары. 3. Жабайы жануарларды қорғау және қайтадан өсімін молайту бойынша іс-шаралар өткізу тәртібі. 4. Өндірістік санитария ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
1-қосымша еңбек қызметі: Күтіп-бағуды, азықтандыруды ұйымдастыру және аңшылық иттерді үйрету	1-дағды Аңшылық иттерді ұстау	Іскерліктер: 1. Аңшы иттерге күтім жасау. 2. Ветеринариялық профилактиканы жүргізу.
		Білімдер: 1. Терісі бағалы аңдар терісінің негізгі қасиеттері. 2. Терісі бағалы аңдар терісін ою техникасы мен әдісі. 3. Үлпілдек аң терісін бастапқы өңдеу тәсілдері. 4. Ауланған аң етін сақтау және тасымалдау ережелері. 5. Үлпілдік аң терілерін сақтау және тасымалдау ережелері. 6. Ауру жануарлар мен өлген жануарлардың өлекселерімен жұмыс істеу кезіндегі жеке гигиена ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Аңшылық иттерді үйрету және аңға салу	Іскерліктер: 1. Аңшылық иттерді аңшылықтың әртүрлі түрлерін жүзеге асыру үшін пайдалану. 2. Аңшылық иттердің тұқымдылығын анықтау. 3. Аңшылық иттерді иттің тұқымына сәйкес, аңшылық шаруашылығының аумағында тіршілік ететін жануарлардың негізгі түрлері бойынша арнайы даярлауды жүзеге асыру: үйрету, қуу, аңға салу. 4. Аңшылық иттердің жұмыс сапасын дамыту және қолдау.
		Білімдер: 1. Кәсіптік және әуесқойлық аңшылықты жүзеге асыру үшін аңшылық иттердің әртүрлі тұқымдарын пайдалану ерекшеліктері. 2. Иттердің мінез-құлық ерекшеліктері. 3. Аңдар мен құстардың иттермен аң аулау кезіндегі мінез-құлық ерекшеліктері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды

Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Жауапкершілік, өз бетінше шешім қабылдай білу, ұжымда жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-		
СБШ басқа мамандықтармен байланыс	-	-	
11. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "ТАКСИДЕРМИСТ"			
Топ коды:	7319-3		
Сабақтардың код атаулары :	7319-3-047		
Мамандық атауы	Таксидермист		
СБШ бойынша : біліктілік деңгейі	3		
СБШ бойынша : біліктіліктің ішкі деңгейі	-		
БТБА, КС бойынша білік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 8 қыркүйектегі № 357 Жұмыстар мен жұмысшы мамандықтарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (56-шығарылым) бекіту туралы бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 14 қыркүйекте № 21195 тіркелді.		
Кәсіптік білім деңгейі	Техникалық және кәсіптік білім беру	Мамандығы: Тері және тон бұйымдарын өндіру технологиясы	Білікті лігі: Былғар ы-тон шикіза ты мен жарты лай фабрик аттард ы сүргіле уші
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		

Ресми және бейресми біліммен байланысы:	-	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	-	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Олжаларды алғашқы өңдеу және дайындау	
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы	Міндетті еңбек қызметтері:	1. Терілерді сыпыру, оларды бастапқы өңдеу және сақтау. 2. Ауланған жануарлардың терілерін, бас сүйектерін, азу тістерін, тұяқтарын және басқа да туындыларын өңдеу.
	Қосымша еңбек қызметтері	1. Ауланған жануарлардан тұлыптар әзірлеу.
1-еңбек қызметі: Ауланған жануарлардан тұлыптар жасау бойынша жұмыстарды қамтамасыз ету	1-дағды Олжа жасау	Іскерліктер: 5- дәреже 1. Заманауи технологияларды (толық олжалар, медальондар, кілемдер) пайдалана отырып, жеке олжа жасау. 2. Бас сүйектерді, азу тістерді медальондарға безендіру. 3. Ауланған жануарлардан кәдесыйлар жасау. 4. Жануарлар анатомиясы. 5. Көркемдік шеберлік негіздері. 6. Балықтың, құстың, сүтқоректілердің, бауырымен жорғалаушылар мен қосмекенділердің ерекше күрделі тұлыбын жасау. 7. Жануарлардың биологиялық топтарын жасау. 8. Біліктілігі анағұрлым төмен таксодермистің жұмысына басшылық ету.
		Білімдер: 5- дәреже 1. Олжаларды дайындау технологияларын. 2. ауланған жануарлардың бас сүйектері, азу тістері және кәдесыйларды рәсімдеу технологиялары. 3. Ерекше күрделі тұлыпты толтыру техникасы. 4. Теріні сыпыру және өңдеу тәсілдері. 5. Биологиялық топтарға арналған материалдарды. 6. Жасалатын барлық тұлыптардың атаулары. 7. Жануарлардың тіршілік ететін жерлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды	Іскерліктер: 6-дәреже 1. Жануарлардың әртүрлі түрлерімен композициялар жасау. 2. Панорамаларды дайындау (мекендеу орындарының учаскесі бар тұлыптар).

	Ауланған жануарлардан композициялар жасау	3. Музейлердің арнаулы тапсырыстары бойынша және экспортқа тұлыптар жасау. 4. Жануарлардың биологиялық топтарын белгілі бір экспозицияда, жануарлардың өмір сүру жағдайларына сәйкес келетін табиғи жағдайларда жасау.
		Білімдер: 6-дәреже 1. Олжаларды дайындау технологиялары. 2. Мүсін және ландшафтық құрылыс негіздері. 3. көркемдік шеберлік негіздері. 4. Жануарлар анатомиясы. 5. Экспортқа арналған өнімді жасауға қойылатын техникалық талаптары. 6. Жануарлардың музейлік биологиялық топтарын жасау техникасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Жеке жауапкершілік, өз бетінше шешім қабылдай білу, шығармашылықпен айналысу.	
Техника лық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі		
СБШ басқа кәсіптермен байланыс		
12. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "ҚОРЫҚШЫ"		
Топ коды:	5419-3	
Сабактардың код атаулары	5419-3-001	
Мамандық атауы	Қорықшы	
СБШ бойынша білік деңгейі	4	
СБШ бойынша кіші білік деңгейі	-	
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Аңшылықтану бойынша қорықшылар құрамының біліктілігін арттыру курсынан өткені туралы	
		Мамандығы:

Кәсіптік білім деңгейі	Техникалық және кәсіптік білім беру	Аңшылықтану және аң шаруашылығы	Біліктілігі: Қорықшы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар			
Ресми және бейресми біліммен байланысы:			
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аңшылық шаруашылығының жұмыс істеуіне қолдау көрсету		
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы	Міндетті еңбек қызметтері	1.Әуесқойлық және спорттық аң аулауды ұйымдастыру және өткізу. 2.Аңшылық алқаптарды қорғауды ұйымдастыру. 3.Аңшылық шаруашылығында биотехникалық және есепке алу жұмыстарын ұйымдастыру. 4.Аңшылық алқаптарының мониторингін ұйымдастыру және олардың инфраструктурасын жұмысқа жарамды күйде ұстау.	
	Қосымша еңбек функциялары	1. Аңшылық жануарлардың санын реттеу процесін ұйымдастыру. 2. Аңшылық өнімдердің ветеринариялық – санитариялық бақылау бойынша материал жинауды ұйымдастыру.	
1-еңбек қызметі: Әуесқойлық және спорттық аң аулауға дайындықты ұйымдастыру және жүргізу	1-дағды Аң аулауды жүргізу	Іскерліктер: 1. Әр түрлі жануарлардың биологиялық түрлерін анықтау. 2.Аңшылық жануарлардың сыртқы белгілерін, жынысын, жасын , олжалық құндылығын және өзге де сипаттамалары анықтау. 3. Аңшылық жануарлардың із белсенділігін талдау және оларды іздеп аңду. 4. Аңшы-клиент тәжірибесін жақсарту үшін аң аулаудың әр-түрлі әдістерін қолдану. 5. Аңшылық жануарлардың еліктіру құралдарын (еліктіргіштер, алдамшы үйрек, тұлыптар, иісті жемдер). 6. Аңшылықтың өздігінен аулау құралын қолдану. 7. Жануардың жарақаттану ауырлығын анықтау және жарқаттанған жануарларды жинақтауды ұйымдастыру.	
		Білімдер: 1. Аң аулау құқығына рұқсат құжаттарын ресімдеуге қойылатын талаптарды. 2. Аң аулаудың әр түрлі түрлерін жүзеге асыру әдістері және аңшылық жануарларды аулау әдістері. 3. Аң аулаудағы жануарлардың түрлерін. 4. Табиғи ортадағы және еріксіз жағдайда ұсталған аңшылық жануарлардың мінез-құлықтық ерекшеліктері.	

		5. Аңшылық алқаптардағы жануарлардың ерекшелігі бойынша бөлу. 6. Аңшылық жануарларды еліктіру құралдарын қолданудың базалық дағдыларын (еліктіргіштер, алдамшы үйрек, тұлыптар).
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	2-дағды Аң аулау қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Іскерліктер: 1. Жер бедерін бағдарлау. 2. Қазіргі заманғы коммуникация құралдарын (радио, тұрмыстық аспаптар, спутниктік навигация), фото - және бейне түсірілімдер жасаудың негізгі Іскерліктерін пайдалануды меңгеру. 3. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсетудің негізгі Іскерліктерін меңгеру.
		Білімдер: 1. Аң аулауды ұйымдастыру кезінде қауіпсіздік техникасының ережелері. 2. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету және зардап шеккендерге алғашқы көмек тәсілдері. 3. Аңшылық қару және техникалық құралдар пайдаланылатын аулау ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
2-еңбек қызметі: Аңшылық алқапта рын қорғауды ұйымдастыру	1-дағды Табиғат қорғау заңнамасын бұзудың алдын алу	Іскерліктер: 1. Жерлерде бағдарлану. 2. Аңшылық алқаптарын бақылауды жүзеге асыру. 3. Аңшылық алқаптарын бақылау үшін қазіргі заманғы техникалық құралдарын (бейне камера, фото аулағыштар, ұшқыш ұшақ). Пайдалану. 4. Клиенттер-аңшылармен жанжалсыз қарым-қатынас тәсілдерін меңгеру
		Білімдер: Осы жұмыс аумағы үшін қорғалатын жануарлар мен өсімдіктер түрлерінің тізбесі. 2. Аң аулау құқығына рұқсат құжаттарын ресімдеуге қойылатын талаптар. 3. Құқық бұзушылықтың алдын алу жолдары. 4. Аңшылық рельефінің ерекшеліктері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	2-дағды Бұзушыларды ұстау	Іскерліктер: 1. Табиғатты қорғау заңнамасын бұзушыларды бақылау, қудалау мен ұстауды жүргізу. 2. Қару және арнайы қажетті құралдарды өзін-өзі қорғау мақсатында пайдалану. 3. Алғашқы медициналық жәрдем көрсету.
		Білімдер: 1. Анықталған құқық бұзушылық фактісі бойынша құқық бұзушыларды ұстау және бастапқы материалдарды жасау тәсілдерін.

		2. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық және қылмыстық жауапкершілік туралы заңнамасының жекелеген ережелерін. 3. Қазақстан Республикасының аңшылық туралы және аңшылық ресурстарын сақтау туралы заңнамасы және аңшылық қағидаларын. 4. Аңшылық қарулар мен аң аулау құралдарының негізгі жүйелері мен түрлерін.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
3-еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылығы н д а биотехникалық және есепке а л у жұмыстарын орындауды ұйымдастыру	1-дағды Есепке алу жұмыстарын орындау	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарларға бақылау жүргізу. 2. Аңшылық жануарларды іздеу және қадағалау, олардың келесі әрекеттерін талдау. 3. Белгіленген әдістемеге сәйкес аңшылық жануарлар санының есебін жүргізу. 4. Аңшылық алқаптардың жай-күйін бақылауды жүзеге асыру. 5. Аңшылық алқаптарды шолып тексеру және аңшылық жануарлар санын есепке алу барысында фото - және бейнетіркеу құралдарын пайдалану.
		Білімдер: 1. Осы жұмыс аумағы үшін жануарлар мен өсімдіктердің аңшылық түрлерінің тізбесі. 2. Аңшылық жануарлардың санын есепке алудың өзекті әдістері. 3. Жабайы жануарлар санының есебін жүргізу ережесі. 4. Аңшылық жануарлар биологиясының негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
	2-дағды Биотехникалық жұмыстарды орындау	Іскерліктер: 1. Биотехникалық жұмыстарды іс-шараларын орындау. 2. Аңшылық жануарларды тамақтандыруды жүзеге асыру
		Білімдер: 1. Биотехника негіздері. 2. Аңшылық жануарларды тамақтандыру негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
4-еңбек қызметі: Аңшылық алқаптардың мониторингін ұйымдастыру және олардың инфрақұрылым ын жұмыс жағдайын да ұстау	1-дағды Аңшылық алқаптар мониторингі	Іскерліктер: 1. Аймаққа назар аудару және аңшылық жерлерде маршруттар жасау. 2. Осы аймақ үшін ең қажетті техникалық құралдарды (авто-, мото көлігі, қарда жүретін техника, кемелер) пайдалану.
		Білімдер:

		1. Аңшылық алқаптарының аңшылық тану және типология негіздері. 2. Топография негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
	2-дағды Инфрақұрылымды жұмыс күйінде ұстау	Іскерліктер: 1. Ағаш ұстасы мен ағаш ұстасы құралдарының негізгі түрлерімен жұмыс істеудің бастапқы дағдыларын меңгеру. 2. Аңшылық шаруашылығы аумағында және аңшылық алқаптарында биотехникалық, құрылыс және жөндеу жұмыстарын жүзеге асыру үшін қол және механикаландырылған құралдардың әртүрлі түрлерін пайдалану.
		Білімдер: 1. Ағаш және ағаш ұстасы құралдарымен жұмыс істеу қауіпсіздігі. 2. Аңшылық шаруашылығында қолданылатын биотехникалық құрылыстардың құрылымы.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
1-қосымша еңбек қызметі: Аңшылық жануарлардың санын реттеуді ұйымдастыру	1-дағды Жануарлардың санын және алуға арналған бастар санын реттеу қажеттілігін айқындау	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарлар популяциясының жай-күйі және олардың тіршілік ету ортасы туралы алғашқы ақпаратты жинауды жүргізу. 2. Аңшылық жануарларды бақылау, із көптігін талдау. 3. Аңшылық жануарлардың тіршілік ету ортасын зерттеу. 4. Әртүрлі биологиялық түрлердің жануарларын тану. 5. Аңшылық жануарлардың жеке тұлғаларының жыныстық және жас ерекшеліктерін тану. 6. Жекелеген түрлер популяцияларының жай-күйін бағалау және алу жататын жануарларды анықтау.
		Білімдер: 1. Аңшылық жануарлар биологиясының негіздері. 2. Табиғи ортадағы аңшылық жануарлардың мінез-құлқының ерекшеліктері. 3. Жануарлардың маусымдық белсенділігінің өзгеруі. 4. Жойылатын жануарларды ажырататын белгілер. 5. Аңшылық жануарлардың алқаптарда таралу ерекшеліктері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
	2-дағды Жануарлар санын реттеуді жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Жойылатын жануарларды анықтау. 2. Аңшылық жануарлардың объектілерін санын реттеу, іздеу, қадағалау, қудалау және өндіру бойынша практикалық іс-қимылдарды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Аңшылық қарулармен және аңшылық құралдармен қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. 2. Аң аулаудың әртүрлі түрлерін жүзеге асыру әдістері және аңшылық жануарларды аулау әдістері.

		3. Аңшылық жануарлардың санын реттеудің міндеттері, тәсілдері мен әдістері. 4. Аңшылық жануарлардың жарақаттану түрлері және олардың сыртқы белгілері.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
Қосымша 2-еңбек қызметі: Аңшылық өніміне ветеринариялық - санитариялық бақылау жүргізу үшін материал жинауды ұйымдастыру	1-дағды Аңшылық шаруашылығындағы санитарлық-эпидемиологиялық жағдайды бақылау	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарлардың мінез-құлқындағы өзгерістерді анықтау. 2. Осы аймақта кездесетін аңшылық жануарлардың қауіпті ауруларының сыртқы белгілерін анықтау және жазу. 3. Аңшылық жануарлардың ағзасындағы айқын патологиялық өзгерістерді көзбен анықтау, болжамды диагноз қою.
		Білімдер: 1. Аңшылық жануарлардың анатомиясының негіздерін. 2. Аңшылық жануарлардың негізгі ауруларының сыртқы белгілері мен айқын клиникалық көріністерін. 3. Аңшылық ресурстарды аурулардан қорғау жөніндегі ветеринариялық - профилактикалық және эпизоотияға қарсы іс-шаралардың негізгі ережелерін.
Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды	
	2-дағды Аңшылық өніміне ветеринариялық - санитариялық бақылау жүргізу үшін сынама алу	Іскерліктер: 1. Жеке гигиена ережелерін сақтау. 2. Зертханалық талдау жүргізу үшін өндірілген жануарлардан үлгілерді іріктеп алу.
		Білімдер: 1. Биологиялық қалдықтарды жинау, кәдеге жарату және жоюдың ветеринариялық-санитариялық ережелері. 2. Ауру жануарлармен және құлаған жануарлардың өлекселерімен жұмыс істеу кезіндегі жеке гигиена ережелері. 3. Үлгілерді зерттеу үшін зертханаға бергенге дейін оларды жинау және сақтау ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	-	
Техникалық регламенттер		

мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ бойынша басқа мамандықтармен байланыс	-	
13. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "БИОЛОГ-АҢШЫЛЫҚТАНУШЫ"		
Топ коды:	2131-9	
Сабактардың код атаулары	2131-9-001	
Мамандық атауы	Биолог-аңшылықтанушы	
СБШ бойынша : біліктілік деңгейі	6	
СБШ бойынша кіші білік деңгейі	-	
БТБА, КС бойынша білік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі		
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім	Мамандығы: Орман шаруашылығы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-	
Ресми және бейресми білім берумен байланысы	-	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	1310-4-003 "Бас аңшы"	
Қызметтің негізгі мақсаты :	Аңшылық шаруашылығын басқару, аңшылық шаруашылық қызметін жүргізу	
Еңбек қызметтерінің сипаттамасы:	Міндетті еңбек қызметтері:	Аңшылық шаруашылығы қызметкерлерін өндірістік бақылау. 2. Аңшылық шаруашылық іс-шараларын және аң аулаудың барлық түрлерін дайындау мен өткізуді жоспарлау және ұйымдастыру.

		3. Есепке алу жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру. 4. Аңшылық шаруашылықтарының қызметін ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек қызметтері	1. Ақпараттық аншлағтардың, азықтандыру алаңдарының және басқа да биотехникалық, аңшылық шаруашылық құрылыстарының сақталуын ұйымдастыру.
1-еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылығы қызметкерлерінің өндірістік бақылау	1-дағды Аңшылық шаруашылығының барлық бөлімшелерінің жұмысын ұйымдастыру	Іскерліктер: 1. Аңшылық шаруашылықтарының қызметін басқарудың қазіргі заманғы әдістері негізінде, кәсіпшілік және әуесқойлық аң аулауды ұйымдастыру, аңшылық ит өсіру және сұңқар ісі жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 2. Бөлімше басшылары мен қызметкерлеріне түсінікті және жан-жақты бұйрықтар, өкімдер мен тапсырмалар беру.
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығын жүргізу және аң аулау ережелері. 2. Аңшылық шаруашылығын жүргізу бойынша отандық және шетелдік тәжірибе. 3. Аң аулау, аңшылық аңдар мен құстардың биологиясы, аңшылық ит өсіру, аң өсіру, аңшылық жануарларды аулау техникасы. 4. Аңшылық шаруашылығын ұйымдастыру негіздері. 5. Аңшылық шаруашылығын басқару негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	2-дағды Аңшылық шаруашылығы қызметкерлеріне өндірістік бақылауды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Аңшылық шаруашылығындағы өндірістік процесті бақылау. 2. Қызметкерлердің тапсырылған жұмыстарды орындауын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығындағы өндіріс негіздері. 2. Еңбек заңнамасы. 3. Аңшылық шаруашылығында іс жүргізуді.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
2-еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылық іс шараларын және аң аулаудың барлық түрлерін жоспарлау және ұйымдастыру	1-дағды Аңшылық шаруашылық іс-шараларын дайындау және өткізу жоспарын жасау	Іскерліктер: 1. Аңшылық алқаптары үшін аңшылық жануарлардың негізгі түрлерінің оңтайлы тығыздығын анықтау. 2. Аңшылық жануарларды жерсіндіру және қайта жерсіндіру арқылы аңшылық алқаптардың өнімділігін арттыру мүмкіндігін анықтау. 3. Биотехникалық және аңшылық шаруашылық іс-шараларының жылдық және тоқсандық жоспарларын жасау.
		Білімдер:

		1. Аңшылық шаруашылығын басқару негіздері. 2. Аңшылық алқаптардың типологиясы және аңшылық жануарлардың әртүрлі түрлері үшін бағалауды. 3. Аңшылық шаруашылығын жүргізу және аң аулау ережелері. 4. Аңшылық шаруашылығын жүргізу бойынша отандық және шетелдік озық тәжірибесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Аңшылық шаруашылық іс-шараларды өткізуді ұйымдастыру	Іскерліктер: 1. Шаруашылық ішілік аңшылықты орналастыру жобасын әзірлеуді және басқа да аңшылықты орналастыру іс-шараларын уақтылы жүргізуді қамтамасыз ету. 2. Аңшылық шаруашылығын бекіту шартында және шаруашылықаралық аңшылықта көзделген міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Аңшылық негіздерін. 2. Биотехникалық жұмыстардың негіздері. 3. Аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелері. 4. Аңшылық алқаптар мен балық шаруашылығы су айдындарын және (немесе) учаскелерін бекіту жөніндегі конкурсты өткізу қағидалары және конкурсқа қатысушыларға қойылатын біліктілік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	3- Дағды Аңшылықтың барлық түрлерін жоспарлау және ұйымдастыру	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарларды іздеуді және қадағалауды ұйымдастыру. 2. Аңшылық жерлерге оңтайлы кәсіптік жүктемені анықтау. 3. Кәсіпшілік және спорттық-әуесқойлық аң аулауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Аң аулаудың әртүрлі түрлерінің әдістері және аңшылық жануарларды алу әдістері. 2. Аңшылық аңдар мен құстардың биологиясы. 3. Аң аулау құқығына рұқсат құжаттарын ресімдеуге қойылатын талаптары. 4. Аң аулау кезіндегі қауіпсіздік техникасы. 5. Зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
3-еңбек қызметі: Есепке алу жұмыстарын жүргізуді жоспарлау	1- дағды Есепке алу жұмыстарының	Іскерліктері: Жануарлардың аңшылық түрлерін есепке алу жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру. 2. Аңшылық жануарлар санының динамикасын болжау.

ж ә н е ұйымдастыру	жоспарын құру және ұйымдастыру	3. Есеп жұмыстарының нәтижелері бойынша есептерді ресімдеу.
		Білімдер: 1. Жануарлардың аңшылық түрлерінің санын есепке алу және бағалау әдістері. 2. Есеп жұмыстарын жүргізу кезінде құжаттаманы ресімдеуге қойылатын талаптар. 3. Қарастырылатын жануарлар түрлерінің биологиялық және экологиялық ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Жануарлардың аңшылық түрлерінің санының қарқынына мониторинг жүргізу	Іскерліктер: Аңшылық шаруашылығы аумағында жануарлар түрлерінің санына мониторинг жүргізу. 2. Есепке алынатын түрлердің биологиялық және экологиялық ерекшеліктеріне сүйене отырып, белгілі бір аумақта аңшылық жануарлардың санын есепке алу мен бағалаудың ең қолайлы әдістерін анықтау және пайдалану. 3. Аңшылық жануарлар санының мониторингі бойынша құжаттаманы жүргізу.
		Білімдер: 1. Жануарлардың аңшылық түрлерінің санын есепке алу және бағалау әдістері. 2. Аңшылық жануарлардың санына мониторинг жүргізу тәртібі. 3. Қарастырылатын жануарлар түрлерінің биологиялық және экологиялық ерекшеліктері. 4. Аңшылық жануарлардың әртүрлі түрлеріне арналған бонитеттер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
4-еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылықта рының қызметін ұйымдастыру	1-дағды Аңшылық шаруашылығын жүргізу бағытын анықтау	Іскерліктер: 1. Аңшылық шаруашылығын жүргізудің ең оңтайлы нұсқаларын таңдау. 2. Аңшылық шаруашылығын дамыту бағытының экономикалық тиімділігін анықтау.
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығындағы экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздерін. 2. Аңшылық шаруашылығын дамытудың қазіргі заманғы негізгі бағыттарын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Аңшылық шаруашылықтарының жұмысын қамтамасыз ету	Іскерліктер: 1. Қорықшылардың аралауы және жалпы шаруашылық бойынша өндірістік жоспарларды құрастыру. 2. Аңшылық шаруашылығының қызметкерлерін басқарудың тиімді шараларын қолдану.

		Білімдер: 1. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және сақтау жөніндегі заңнаманың негізгі талаптары. 2. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы 1: 1. Ақпараттық аншлағтардың, азықтандыру алаңдарының және басқа да биотехникалық, аңшылық шаруашылық құрылыстарының сақталуын ұйымдастыру	1-дағды Ақпараттық аншлағтардың сақталуын қадағалауды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Картографиялық материалды пайдалану. 2. Шаруашылықаралық және шаруашылықішілік шаруашылық аңшылық құрылғылары материалдарын пайдалану. 3. Ақпараттық аншлағтардың және панолардың сақталуын бақылауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Шаруашылықаралық және шаруашылықішілік аңшылық құрылғыларының материалдарын. 2. Шарттық міндеттемелер және ақпараттық аншлағтардың және паноның орналасу схемалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды Аңшылық шаруашылық құрылыстардың коректендіру алаңдарында биотехникалық және т.б. қауіпсіздігін қадағалауды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Аңшылық жануарларды іздеуді және қадағалауды ұйымдастыру. 2. Аңшылық жерлерге оңтайлы кәсіптік жүктемені анықтау. 3. Кәсіпшілік және спорттық-әуесқойлық аң аулауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі заңнаманың негізгі талаптары. 2. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану жөніндегі уәкілетті органның қаулылары, бұйрықтары, өкімдері, нұсқаулықтары және басқа да басшылық құжаттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Тәртіптілік, өз бетінше шешім қабылдай білу, қарамағындағылардың жұмысын ұйымдастыра білу.	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	-	
СБШ бойынша басқа мамандықтармен байланыс	8	Бас аңшылық танушы
14. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "ОРНИТОЛОГ"		
Топ коды	2131-3	
Сабақтардың код атаулары	2131-3-008	
Мамандық атауы	Орнитолог	
СБШ бойынша : біліктілік деңгейі	6	
СБШ бойынша : біліктің кіші деңгейі	-	
БТБА, БА және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің табиғат қорғау ұйымдарының, орман шаруашылығы ұйымдарының және мамандандырылған ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылғы 14 наурыздағы № 120 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 17 сәуірде № 15021 тіркелді.	
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары оқу орнынан кейінгі білім	Биологиялық және сабақтас ғылымдар
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	1) біліктілігіжоғарыдеңгейлі маман: Жоғары санатты: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: орманшаруашылығы (аңшылықтану және аң өсіру), биологиялық және сабақтас ғылымдар (биология) және біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл немесе мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде төрт жыл; Бірінші санатты: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: орман шаруашылығы (аңшылықтану және аң өсіру), биологиялық және сабақтас ғылымдар (биология) және біліктілігі жоғары деңгейдегі бірінші санатты орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде екіжыл немесе мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде үш жыл; Екінші санатты: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: орман шаруашылығы (аңшылықтану және аң өсіру), биологиялық және сабақтас ғылымдар (биология), санат жоқ орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде бір жыл немесе мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде үш жыл; Санаты жоқ: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім: орман шаруашылығы (аңшылықтану және аң	

	өсіру), биологиялық және сабақтас ғылымдар (биология), жұмыс сөтіліне талап қойылмайды; 2) біліктілігі орта деңгейлі маман: Жоғары санатты: "Аңшылықтану және аң өсіру" бойынша техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және біліктілігі орта деңгейлі бірінші санатты орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде үш жыл; Бірінші санатты: "Аңшылықтану және аң өсіру" бойынша техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және біліктілігі орта деңгейлі екінші санатты орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде екі жыл; Екінші санатты: "Аңшылықтану және аң өсіру" бойынша техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім және біліктілігі орта деңгейлі санатсыз орнитолог лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде бір жыл; санаты жоқ: "Аңшылықтану және аң өсіру" бойынша техникалық және кәсіптік, ортадан кейінгі (орта арнаулы, орта кәсіптік) білім, жұмыс өтіліне талап қойылмайды.	
Ресми және бейресми білім берумен байланысы	-	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	2131-3-004 Зоолог 2131-3-012 Жануарлар физиологы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жабайы аң фермасында жұмысты ұйымдастыру, шаруашылықта қауырсынды жабайы жануарлардың санын көбейту	
Еңбек қызметінің сипаттамасы	Міндетті еңбек қызметтері:	1. Өзінің лауазымдық міндеттерін бас директордың (директордың), оның орынбасарларының және бөлім басшысының жалпы басшылығымен орындау. 2. Өзінің құзыреті шегінде жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану бойынша іс-шаралар әзірлейді, іс-шараларын жүргізу бойынша жоспардың орындалуын қамтамасыз ету.
	Қосымша еңбек қызметтері	1. Өсірілген құстарды табиғатқа репатриациялауды ұйымдастыру.
1-еңбек қызметі: Құстарды күтіп-бағуды және өсіруді ұйымдастыру	1-дағды Құстарды күтіп ұстау	Іскерліктер:
		1. Құстардың өсірілетін түрлеріне күтім жасау. 2. Ветеринариялық профилактика жүргізу. 3. Құстарды қорғау, тамақтандыру және өмір салтын бақылау.
		Білімдер: 1. Құстар биологиясының негіздері. 2. Ветеринария негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
		Іскерліктер:

	2-дағды Құстарды өсіру	1. Жұмыртқаны инкубациялау. 2. Құстардың балапандарын өсіру. 3. Құстардың түрін және ерекшеліктерін анықтау.
		Білімдер: 1. Құстардың әртүрлі түрлерінің жұмыртқаларын инкубациялау технологиясы. 2. Құстардың әртүрлі түрлерінің жас жануарларын өсіру ерекшеліктері. 3. Құстарды ұстау және өсіру әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	3-Дағды Құстарды азықтандыру	Іскерліктер: 1. Құстарды жасына және жылдың маусымына байланысты азықтандыру рационын құрастыру тәжірибесі. 2. Азықтандыру жиілігін және суды тұтыну көлемін анықтау. 3. Құстарды азықтандырудың әдістерін білу.
		Білімдер: 1. Азықтандыру технологиясы. 2. Зоотехния негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
2-еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылығы үшін маңызды құстар топтары мен түрлерінің санының динамикасын басқару бойынша жұмыстарды ұйымдастыру.	1-дағды Құстардың негізгі аңшылық - кәсіпшілік түрлерінің орнитофаунасының жай-күйін бағалау	Іскерліктер: 1. Анықтай түрлік құрамы құстардың аңшылық шаруашылығында. 2. Тәжірибесі болуы тиіс бағалау бонитет үшін әр түрлі құстардың мекендейтін аңшылық алқаптар. 3. Аңшылық шаруашылықтарында құстарды ұстау әдістерінің ерекшеліктері.
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығындағы құстардың түрлік құрамын анықтау. 2. Аңшылық алқаптарда мекендейтін құстардың әртүрлі түрлері үшін бонитетті бағалау.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
	2-дағды	Іскерліктер: 1. Құстардың аңшылық түрлері үшін биотехникалық және қорғау іс-шараларын жүргізу.

	Құстардың аңшылық түрлерінің санын көбейтуге бағытталған іс-шараларды әзірлеу және өткізу	2. Профилактикалық ветеринариялық іс-шаралар кешенін жүргізу. 3. Аңшылық құстар түрлерінің санын көбейту әдістерінің ерекшеліктері.
		Білімдер: 1. Құстардың биологиясы мен мінез-құлқының негіздері. 2. Биотехникалық және қорғау іс-шараларының негіздері. 3. Құс ауруының алдын алу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
1-қосымша еңбек қызметі: Өсірілген құстарды табиғатқа қайтару	1-дағды Торда өсірілген құстарды табиғатқа жіберуге бейімдеу	Іскерліктер: 1. Балапандарды адаммен тікелей байланыссыз өсіру. 2. Жіберер алдында торда өсірілген құстарға бейімделу шараларын өткізу. 3. Торда өсірілген құстарды табиғатқа шығаруға дайындау.
		Білімдер: 1 Асыл тұқымды құстардың биологиясы мен этологиясының ерекшеліктері. 2. Табиғатқа шығару үшін құстарды өсірудің озық технологиялары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
		Іскерліктер: 1. Өзінің лауазымдық міндеттерін бас директордың (директордың), оның орынбасарларының және бөлім басшысының жалпы басшылығымен орындау. 2. Өзінің құзыреті шегінде жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану бойынша іс-шаралар әзірлейді, іс-шараларын жүргізу бойынша жоспардың орындалуын қамтамасыз ету. 3. Торда өсірілген құстарды табиғатқа шығару үшін орындар дайындау. 4. Табиғатқа жіберілген құстарды қорғау және тамақтандыру.

2-дағды Құстарды табиғатқа шығару	5. Қоршаған ортадағы құстардың жай-күйін бақылауды жүзеге асырады, олардың ұшу бағыттарын байқап отырады, құстар өмірінің мониторингі мен есепке алу жұмыстарын жүргізу. 6. Құстардың жаппай ауыруына , олардың дүлей күш апаттары кезінде немесе себептер салдарынан қырылуына жол бермеу бойынша мониторинг жүргізу. 7. Сирек кездесетін және жойылып кету қауіпі төнген құстардың жабайы түрлерінің қырылуына, санының қысқаруына немесе мекендеу ортасының бұзылуына жол бермеу жөнінде шаралар қолдану. 8. Сирек кездесетін құстар түрлері мекендейтін табиғи ортаны сақтау бойынша іс-шаралар жүргізуді ұйымдастырады.
	Білімдер: 1. Құстардың биологиясы мен мінез-құлқының негіздері. 2. Құстарды табиғатқа қайтару кезіндегі биотехникалық және қорғау іс-шараларының негіздері. 3. Орман шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар және жануарлар дүниесі саласындағы заңнаманың негіздері. 4. Конституциясы. 5. Орман кодексі. 6. Еңбек кодексі. 7. Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі. 8. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексі. 9. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы, жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы, тіл туралы, сыбайлас

		жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының Заңдары. 10. Орман шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар және жануарлар дүниесі саласындағы Қазақстан Республикасының заңға қосымша нормативтік құқықтық актілері. 11. Еңбек қауіпсіздігі және оны қорғау, ішкі еңбек тәртібі. 12. Өрт қауіпсіздігі қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Жауапкершілік, өз бетінше шешім қабылдау қабілеті, байқау, деректерді талдау қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ бойынша басқа мамандық тармен байланыс		
15. МАМАНДЫҚ КАРТОЧКАСЫ: "БАС АҢШЫ"		
Топ коды:	1310-4	
Сабақтардың код атаулары	1310-4-003	
Мамандық атауы	Бас аңшы	
СБШ бойынша білік деңгейі	8	
СБШ бойынша кіші білік деңгейі	8.2	
БТБА, КС бойынша білік және басқа да үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің табиғат қорғау ұйымдарының, орман шаруашылығы ұйымдарының және мамандандырылған ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары Параграф 9. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2017 жылғы 14 наурыздағы № 120 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 17 сәуірде № 15021 болып тіркелді. Параграф 9. Бас аңшы	
		Мамандығы:

Кәсіптік білім деңгейі		Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру	Орман шаруашылығы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		Жоғары (немесе жоғару оқу орнынан кейінгі), кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша білімі (Орман ресурстары және орман шаруашылығы, аңшылықтану, аң шаруашылығы); Қоршаған орта (экология, география); Биологиялық және сабақтас ғылымдар (биология) және кемінде үш жыл өтілі	
		-	
Мамандықтың басқа да ықтималатаулары:		-	
Қызметтің негізгі мақсаты:		Аңшылық шаруашылығын басқару	
Еңбек қызметінің сипаттамасы:	Негізгі еңбек функциялары	1. Фермерлік аңшылық шаруашылығы қызметкерлерінің жұмысын өндірістік бақылау, 2. Шаруашылық іс-шараларды дайындау мен өткізуді жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Экологиялық және аңшылық турларды жоспарлау және ұйымдастыру.	
	Қосымша еңбек функциялары	1. Мүліктің, азықтандыру алаңдарының және басқа да биотехникалық және аңшылық шаруашылық құрылыстарының сақталуын қадағалауды жүзеге асыру.	
Еңбек қызметі 1: Аңшылық шаруашылығы қызметкерлерінің жұмысын өндірістік бақылау	1 - дағды: Аңшылық шаруашылығының барлық бөлімшелерінің жұмысын ұйымдастыру	Іскерліктер: 1. Шаруашылықтың қызметін басқарудың заманауи әдістеріне сүйене отырып ұйымдастыру. 2. Бөлім басшылары мен қызметкерлеріне түсінікті және тиянақты бұйрықтар, өкімдер мен тапсырмалар беру. 3. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану жөніндегі іс-шараларды әзірлеу, фермерлік аңшылық шаруашылығының барлық бөлімшелерінің жоспарларының орындалуын қамтамасыз ету.	
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығын ұйымдастыру негіздері. 2. Аңшылық шаруашылығын басқару негіздерін. 3. Аңшылық шаруашылығындағы экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 4. Аңшылық және фермерлік аңшылық шаруашылығын дамытудың қазіргі заманғы негізгі бағыттары. 5. Қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі заңнаманың негізгі талаптары. 6. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормалары.	
		-	

	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
	2 - дағды: Ферме рлік аңшыл ы қ шаруа шылығы ы қызмет керлер і н өндіріс тік бақыла уды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Шаруашылықта өндірістік процесті бақылау. 2. Қызметкерлердің тапсырылған жұмыстарды орындауын бақылауды жүзеге асыру. 3. Фермерлік аңшылық шаруашылығы қызметкерлерін өндірістік бақылауды жүзеге асыру
		Білімдер: 1. Аңшылық шаруашылығындағы өндіріс негіздері. 2. Еңбек заңнамасы. 3. Аңшылық шаруашылығындағы іс қағаздарын жүргізу.
	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
2-еңбек қызметі: Шаруашылық іс-шараларды дайындау мен өткізуді жоспарлау және ұйымдастыру	1 - дағды: Аңшы лық шаруа шылығы ы жұмыс ының перспе ктивал ы қ жоспар ы н жасау	Іскерліктер: 1. Шаруашылықты дамыту бағытының экономикалық тиімділігін анықтау. 2. Аңшылық шаруашылығының өнімділігін арттыру мүмкіндігін анықтау. 3. Биотехникалық және аңшылық шаруашылығы іс-шараларының жылдық және тоқсандық жоспарларын жасау.
		Білімдер: 1. Жабайы жануарлар нарығының конъюнктурасы. 2. Аңшылық және фермерлік аңшылық шаруашылығын жүргізудегі ағымдағы және шетелдік тәжірибесі.

		3. Аңшылықтану, аңшылық аңдар мен құстардың биологиясы, аңшаруашылығы, жабайы жануарларды аулау және тасымалдау техникасы.
	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
	2 - дағды: Аңшы лық шаруа шылығы ында жоспар ланған іс-шар аларды іске асыру	Іскерліктер: 1. Қоршау алаңдарының өнімділігін арттыру. 2. Асыл тұқымды жануарлармен селекциялық жұмыстар жүргізу. 3. Биотехникалық іс-шаралардың орындалуын ұйымдастыру. 4. Жабайы жануарларды аулауды және тасымалдауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Аңшылық аңдар мен құстардың биологиясы. 2. Биотехникалық жұмыстарды орындаудағы озық тәжірибесі. 3. Аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелері. 4. Селекциялық және зоотехникалық жұмыстардың негіздері. 5. Аң аулаудың әртүрлі түрлерінің әдістері және аңшылық жануарларды аулау тәсілдері.
	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
3-еңбек қызметі: Экологиялық және аңшылық турларды жоспарлау және ұйымдастыру.	1 - дағды: Эколог иялық және аңшыл ық турлар ға жоспар құру	Іскерліктер: 1. Туристік соқпақтар мен соқпақтар жасау. 2. Экологиялық және аңшылық турларды өткізуді жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Клиенттерді тарту үшін жарнамалық науқанды ұйымдастыру. 4. Шаруашылықтың өткізгіштік және биологиялық мүмкіндіктерін анықтау.
		Білімдер: 1. Туроператорлық қызметтің негіздері. 2. Әуесқойлық аңшылықты жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы.
	Дағды н ы тану	Ұсынылмайды

	мүмкін дігі:	
	2 - дағды: Эколог иялық және аңшыл ы қ турлар д ы ұйымд астыру	Іскерліктері: 1. Туристік маршруттарды ұйымдастыру. 2. Спорттық-әуесқойлық аң аулауды ұйымдастыру. 3. Экологиялық және аңшылық турларды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Туроператорлық қызметті. 2. Аң аулаудың әртүрлі түрлерінің әдістері және аңшылық жануарларды аулау әдістерін. 3. Әуесқойлық аңшылықты жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы.
	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
1-қосымша еңбек қызметі: Аңшылық шаруашылық құрылыстардың мүлігінің, азықтандыру аландарының және басқа да биотехникалық және басқа да объектілердің сақталуын қадағалауды жүзеге асыру	1 - дағды: Ферме рлік аңшыл ы қ шаруа шылығ ы мүлкін ің сақтал уын қадаға лауды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Негізгі құралдарға түгендеу жүргізу. 2. Қызметкерлерге сеніп тапсырылған мүлікке бақылауды ұйымдастыру. 3. Фермерлік аңшылық шаруашылығы мүлкінің сақталуын қадағалауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Бухгалтерлік есеп негіздері. 2. Шаруашылық балансында тұрған құрылыстар мен жабдықтардың негізгі техникалық көрсеткіштері.
	Дағды н ы тану мүмкін дігі:	Ұсынылмайды
	2 - дағды:	

	Аңшылық шаруашылық құрылыстардың қоршаулардың, қоректендіру алаңдарының, биотехникалық және т.б. қауіпсіздігін қадағалауды жүзеге асыру	Іскерліктер: 1. Қоршаулардың, қоректендіру алаңдарының, биотехникалық және т.б. қауіпсіздігін бақылау, бақылаукестелерін әзірлеу аңшылық шаруашылық құрылыстарды салу және олардың сақталуын қамтамасыз ету. 2. Аңшылық шаруашылығының инфрақұрылымын қорғау ережелері мен нормаларының сақталуын қамтамасыз ету. 3. Аңшылық шаруашылық құрылыстардың қоршаулардың, қоректендіру алаңдарының, биотехникалық және т.б. қауіпсіздігін қадағалауды жүзеге асыру.
		Білімдер: 1. Қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі заңнаманың негізгі талаптары. 2. Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану жөніндегі уәкілетті органның қаулыларын, бұйрықтарын, өкімдерін, нұсқаулықтарын және басқа да басшылық құжаттары. 3. Өрт қауіпсіздігі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар		Жауапкершілік. Дербестік. Коммуникабельділік. Тәртіптілік. Талап қоюшылық. Көшбасшылық қасиеттердің болуы. Әділдік.
Техникалық регламент пен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ бойынша басқа мамандықтармен байланыс		

4-тарау. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

16. Мемлекеттік органның атауы: Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті, Қозықанқызы Жұлдыз, Жануарлар дүниесі және аңшылық шаруашылығы басқармасының сарапшысы, zh.kozykankyzy@ecogeo.gov.kz, +77018702477

17. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): "Агроөнеркәсіптік қауымдастықтар кешені" консорциумы, "Қансонар" аңшылар мен аңшылық шаруашылығы субъектілері қоғамдық бірлестіктерінің республикалық қауымдастығы, Бербер Александр Петрович, 87772130955, berber05@mail.ru

18. Кәсіптік біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес: -

19. Кәсіптік біліктіліктер жөніндегі ұлттық орган: -

20. Қазақстан Республикасының "Атамекен" Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:

21. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: 2-нұсқа, 2024 ж.

22. Болжалды қайта қарау күні: желтоқсан, 2027 ж.